

ANSGAR TEOLOGISKE HØYSKOLE

SEMINAROPGAVE

Emnegruppe:

KRL200 - Kristendomskunnskap med religions- og livssynskunnskap

Modul:

KRL202 – Etikk med vekt på modernitet.

Kurs:

Religion og etikk

Postmoderne menighet

Oppgaveordlyd

Oppgave 1.

Skisser de viktigste utfordringene postmodernismen stiller våre menigheter overfor. Beskriv et eller flere eksempler på hvordan menigheter møtekommer dette i praksis, å gi din vurdering av dette.

Undervisnings periode: fra og med uke 45-50.

Dato for indlevering: 11. dec. 2003.

Vejlednings lærer Gunnar Lindveit

Kandidat nr. 223.

Antal ord: 4380.

INDHOLDSFORTEGNELSE

1.0.	INDLEDNING	3
1.1.	PROBLEMFORMULERING	3
1.2.	AFGRÆNSNING	3
1.3.	LÆSEVEJLEDNING.....	3
2.0.	BESKRIVELSE	4
2.1.	ET HISTORISK TILBAGEBLIK.....	4
2.2.	KORT OM DET POSTMODERNE MENNESKE.	4
2.3.	PRÆSENTATION AF OMTALTE MENIGHEDER.....	5
3.0.	VURDERING	6
3.1.	SANDHED OG AUTORITET I MENIGHEDEN.....	6
3.2.	MENIGHEDEN SKAL TAGE HELE LIVET FOR ALVOR.....	8
3.3.	EN SUBKULTUR ELLER SEKTOR.....	9
3.3.1.	<i>Subkulturer frem for sektorkirken.</i>	9
3.3.1.1.	Sektorkirken	9
3.3.1.2.	En kritik af Sektorkirken	10
3.3.1.3.	Den subkulturelle menighed.....	10
3.3.1.4.	En kritik af Den subkulturelle menighed.....	11
3.3.2.	<i>Subkulturel orienteret menighed (se figur)</i>	12
4.0.	KORT OPSUMMERING OG KONKLUSION	13
	LITTERATURLISTE	14

1.0. INDLEDNING

1.1. Problemformulering

Dagens samfund er i stadig forandring, og forandringen gå ikke langsommere end den gjorde for år tilbage. Der er en udbredt holdning til at postmodernismens start eller rodfæstelse er sket med Berlin-murens fald i 1989. Mange betragter denne ændring som et paradigmeskifte, som ikke er set siden overgangen fra det pre-moderne til det moderne. Men til forskel fra dette ”skifte” er ændringen gået meget hurtigere.

Dele af den kristne menighed har til alle tider tilpasset sig samfundets *form*, eller også har den standset op i *sin* tid og ”helliget” den. I denne opgave skal jeg se på hvilke udfordringer menighederne står overfor i mødet med postmodernismen. Er det muligt at forkynde én sandhed i et pluralistisk samfund, og hvordan kan menighederne i praksis gøre det?

1.2. Afgrænsning

Da vi snakker om en postmodernisme har den primært haft sit indtog i de vestlige lande. Derfor når jeg i denne opgave snakker menigheder, afgrænser jeg mig kun til de vestlige menigheder.

Temaer som images¹, tolerance og accept behandler jeg ikke direkte, selvom at dette er relevant. Men pga. opgavens omfang begrænser jeg mig fra dette.

Videre vurderer jeg ikke problematikken på hvorvidt en bestemt *form/stil* er mere rigtig end den anden.²

Jeg vil heller ikke se på hvorfor den karismatiske bevægelse umiddelbart passer bedre ind i et postmoderne samfund. Dette er yderst relevant, men jeg afgrænser mig fra det direkte pga. opgavens omfang. Jeg vil dog nævne lidt i fodnoterne.

1.3. Læsevejledning

Først hoveddel er en beskrivelse af hvad postmodernismen er. Dette gøres med et historisk tilbageblik, efterfulgt af et fiktivt udsagn fra et postmoderne menneske. Afsnittet afsluttes med en præsentation af eks. menigheder, som tager postmodernismens udfordring seriøst.

Næste hoveddel giver da en vurdering af de udfordringer postmodernismen stiller menigheden overfor. Til hver udfordring vil jeg forsøge at give eksempler på menigheder som imødekommer udfordringerne på en holdbar måde. Følgende emner vil tages op:

Formidlingen af evangeliet som den eneste sandhed i postmoderne samfund hvor sandhed er blevet et subjektivt begreb.

Spørgsmålet rundt autoritet. Kan vi som menighed og kirkeledere tilegne os autoritet, når den postmoderne har mistet troen på ydre autoriter.

Videre vil jeg vurdere vigtigheden af at menigheden inkluderer *det hele menneske* –ånd sjæl og legeme.

Til sidst vil jeg give en vurdering af menighedernes funktion i forhold til det postmoderne behov.

---

¹ Sweet;2000;s85-108

² At sige at en form er mere rigtig end en anden, er det samme som at ignorere 2000 års kirkehistorie. Plus at urkirkens menighedsform ikke er entydig (”AgG”- og ”brev”- menighederne var ikke ens i form).

2.0. BESKRIVELSE

2.1. *Et historisk tilbageblik*

Den stærke tro på fremskridtet er på tilbagegang. De få ateister som stadig i dag hævder at nok kundskab og forskning er svaret på en bedre fremtid, er ved at uddø. To grusomme verdenskrige, og adskillelige andre ”små” krige, har langsomt annulleret tilliden til det fuldstændige rationelle menneske.³ Videre har videnskaben givet bagslag. Det som umiddelbart så fornuftigt ud, viste sig at have bagsider. Industrien som er skyld i den globale opvarmning. ”Den gode” penicillin som er begyndt at skabe resistente bakterier. Videnskabens bag-ansigt har fået folk til at miste håbet om en lykkelig fremtid, bygget på videnskaben og menneskelig rationalitet.⁴

2.2. *Kort om det Postmoderne menneske.*

”Jeg” det postmoderne menneske:

Jeg har mistet troen på fremskridtet. «Det er autoriteternes skyld». Jeg har mistet troen på de ydre autoriteter. Autoritet er ikke givet fra oven eller via den store metafortælling, men du modtag autoritet ved at gøre dig fortjent til det, overfor mig!

Sandhed er hvad der føles rigtigt for mig!⁵ Den objektive sandhed eller i det hele taget objektivitet eksisterer ikke. Bag alle udsagn, modeller og videnskabelige undersøgelser gemmer der sig en mening, holdning eller mål, derfor kan vi ikke snakke om objektivitet.⁶

Jeg er optaget af det hele menneske, ånd, sjæl og legeme. Jeg dyrker mit hele ”jeg”. Jeg kan godt skifte identitet alt efter hvor jeg er, og ser ingen problemer i det. Men min ånd, sjæl og legeme skal være med i alt hvad jeg gør og hvor jeg er. Åndelig søgning som vi ser i samfundet rundt om os, er et udtryk for dette. Du går ikke længere kun til lægen når du er syg, men den alternative behandler kan da lige så god gøre det, bare så længe det fungerer.

Det er vigtigt for mig, at jeg er med i en lille subkultur. Jeg behøver mine venner fordi min familie har svigtet mig. Intimt fællesskab er et nøgleord for mig.⁷

Til videre refleksion⁸

Kilde ovenstående afsnit⁹

---

³ At sige at fremgang kan bygges på menneskelig fornuft, er blevet til en tilbagestående teori.

⁴ Cook;1999;s18-21

⁵ Sandheden er blevet et subjektivt begreb.

⁶ Alle bliver nødt til at indse af de er subjekter og dermed repræsenterer en subjektiv sandhed.

⁷ Tv serien ”Venner” som eks. på et sådan fællesskab.

⁸ «Images is everything». Det er vigtigt for mig, at have det nyeste tøj og være med på moden. Jeg viser min identitet i hvordan jeg gå klædt.

Det materielle, at samle sin rede er ikke vigtig for mig, som det var for mine forældre, men de materielle goder er alligevel vigtige, fordi velstand giver ro i sjælen og i min ånd.

De ældre anklager mig for at være egoistisk! Men det er jeg ikke, jeg har en langt større tolerance end mine forældre når det glæder mangefold og pluralitet? Andre mennesker har lov til at mene og gøre som de vil, bare så længe de ikke skader andre. Sweet;2000:66ff

⁹ Cook;1999;s21-52.

2.3. Præsentation af omtalte menigheder.

Navn	Sted	Omtale
Saddleback	California	Stiftet af Rick Warren og hans familie 1980. ¹⁰ Er ikke gennemgående postmoderne men har postmoderne træk.
Willow Creek Community Church	Chicago	Stiftet af Bill Hybels og hans venner/kolleger i 1975. ¹¹ Er ikke -//-.
Sub-Church	Oslo	Sub Church blev startet op i Oslo påsken 1997 ¹² . Er den mest postmoderne menighed vi ser på i denne opgave.
Celle Kirken	Seoul, Syd-Korea	David Yonggi Cho plantede i 1958 den første cellegruppe, sammen med bare 5 mennesker. Er i dag verdens største menighed på 850.000 medlemmer. ¹³ Cesar Castellanos pastor for MCI ¹⁴ i Bogota, Columbia, rejste i 1986 til Korea og besøgte Cho. Han adopterede celle-tankens og i 1991 var menigheden vokset til 70 cellegrupper. Castellanos fornyede visionen til den såkaldte G12 strategien.
Alfa kirken	Kommer fra London	Den anglikanske menighed Holy Trinity Brompton i London begyndte Alfa kurs for over 10 år siden. ¹⁵
Øresunds kirken	Husum (KBH)	Stiftet af Jarle Kolstad aug 2003. Har i dag ca. 40 besøgende på hver samling. Jarle er tidligere Volontør på en kristen efterskole ved navn Øresund. Her bliver unge kirkefremmede frelst, hvorefter de indtil nu er faldet fra i tro, fordi der er ingen kirker i KBH-området som har "kunnet" favne dem. Jarle har set problemet og plantet en menighed som samler disse unge op, plus deres ikke kristne venner. Menigheden har postmoderne træk da den retter sig imod en bestemt subkultur.
Liquid Church	Tænkningen kommer fra London v/ Dr. Pete Ward, Kings College.	Tænkningen prøves/kører i KBH v/Thomas Willer. (Dr. Pete Ward, tidligere "Youth Advisor" for ærkebiskop George Carey og nuværende underviser på Kings College i London. Han har skrevet bogen "Liquid Church"(2002), og er optaget af at være kirke i en sen-moderne tid). ¹⁶
Pionér Menigheden	Bergen	Startet 1998 år, som positivt udbrud ad NFJ's ¹⁷ evangelisering i Bergen. Er i dag ca. 90 medlemmer, og 78 kirkebesøgende. Og har videre 6 cellegrupper, fra 7-15 personer. De lejer sig ind på en vanlig udsted når hele menigheden samles; Cafe Clue. ¹⁸
Undersøgelsen "Naturlig kirkevækst".	Kommer fra Tyskland.	Christian A. Schwarz har undersøgt 1000 forskellige menigheder i 32 forskellige lande og kommer frem til visse principper der må til, før en menighed vokser. ¹⁹

¹⁰ Warren;1999;s29

¹¹ Hybels;2003;s16

¹² <http://home.chello.no/~granhoff/subchurch/> [dato 7/12-03]

¹³ http://www.global.is/gospel/news/newsletter_NORWEGIAN_October-2003.htm og <http://bki.net/bkinytt/bki303.pdf> [dato 7/12-03]

¹⁴ [Misión Carismática Internacional]

¹⁵ http://www.orkdalsmenighetene.no/det_skjer/alpha_kurs.htm [dato 7/12-03]

¹⁶ <http://www.yjb97.dial.pipex.com/events/cag00/papers/ward.htm> [dato 7/12-03]

¹⁷ Norge For Jesus; <http://www.nfj.no/bergen/index.html> [dato 7/12-03]

¹⁸ <http://www.pionerkirken.no/> [dato 10/12-03]

¹⁹ Schwarz;1998;Udenside tal;afsnit;Bakgrunnen for boken.

3.0. VURDERING

3.1. Sandhed og autoritet i menigheden.

Vi kan ikke forkynde den store metafortælling direkte. At stille sig op på talerstolen og sige at du har den fulde sandhed og alle må omvende sig fra sine synder, fungerer ikke i dag. Hvad ret har du til at sige det? Vil den postmoderne spørge? Den forkyndelse som fungerer er igennem relationer, men det vil vi komme mere ind på i afsnit 3.3.

Hvis vi som kristne mener at vi har den objektive sandhed, bliver vi nødt til at formidle den, men hvordan? Et centralt begreb i denne måde at imødekomme en postmoderne sandheds formidling, er *Narrativ teologi*.²⁰ Dvs. at fortæl din dogmatiske tolkning af fortællingen. Et praktisk eks. vil være; efter du og en kammerat har set filmen *Matrix*, fortæller du din tolkning af Jesus som Neo osv., ind i kammeratens liv.

21

En anden måde at gøre det på er at sætte din personlige fortælling eller modtagerens fortælling ind i den store metafortælling, men dette skal og må ske på et jordnært og personligt plan. Dit personlige vidnesbyrd om hvordan Gud gav mening i dit liv, hvordan alt faldt på plads i dit verdens billede er et godt eks.²²

En postmoderne menighed skal være en menighed for de stadig søgende, ”*søg, så skal I finde*”²³. Pioner-menigheden i Bergen, definerer sig selv udadtil som «De er søgende, der søger Gud».²⁴ Erkendelsen af Jesus som Sandheden og Autoriteten bliver Helligåndens opgave. Hvis vi som Pioner-menigheden giver mulighed for tvivl søgende, da må vi stole på åndens værk.²⁵

Men uanset Helligåndens gerning, må vi som menighed sikre os mod tabet af Sandheden, med stor *S. Jesus er stadig vejen sandheden og livet*.²⁶ Det konkrete problem bliver da, hvordan kan man lave en menigheds struktur som tager højde for gradvist erkendelse.

De fleste menigheder ville faktisk i dag have et problem, hvis der lige pludselig blev et stor antal lagt til menigheden, som ikke har samme sandheds opfattelse som Joh 14;6 udtrykker det. Problemet er at en postmoderne ikke ser noget problem i at sige at Jesus er vejen sandheden og livet og samtidig hævde at Swami Janakananda²⁷ er en profet sendt af Gud til at formidle sand helliggørelse. Dermed vil den traditionelle måde at blive medlem af en menighed på, dåb, kort offentlig bekendelse, barnevelsignelse, osv. blive at bomme på målet.²⁸

²⁰ Narrativ teologi er at give din teologisk tolkning via en fortælling, og placere den ind i individers liv (individets personlige fortælling).

²¹ Kammeraten er totalt åben da filmen mentalt har åbnet hans hjerte. Din tolkning udfylder da hans hul i hjertet som filmen gav, og en erkendelse af at han har brug for Jesus er ikke langt væk

²² Hvordan dit liv fandt sin rette plads i den store metafortælling.

²³ **Matt 7;7 og Luk 11;9**

²⁴ <http://www.pionerkirken.no/> [dato 10/12-03] og efter samtale med pastorer; Ørjan Hummelsund, Geir Haraldseid og Espen Nystad.

²⁵ Jeg er ikke bange for at folk ikke til sidst vil komme til erkendelse. Idealer kan ikke presses ned over hovedet på den postmoderne.

²⁶ ”*Jesus sagde til ham: »Jeg er vejen og sandheden og livet; ingen kommer til Faderen uden ved mig*” Joh 14;6

²⁷ Er dansk statsborger grundlagde i 1970 Skandinavisk Yoga- og Meditationsskolen. (Født/lever 1939-).

Winje;1999;s173.

²⁸ Husk: medlemskab er ikke lig med frelse! Det ville ikke være unormalt for den postmoderne og lade sig døbe bare fordi det lyder spændende, selvom at personen offentlig skal bekende sin ”tro” overfor menigheden. Men det ser hun ikke noget problem i, hun tror på Jesus som sin frelser, og for hende er Jesu vejen sandheden og livet, men for en hindu eller naboen er sandheden noget helt andet.

En menighed bliver nødt til at forholde sig til denne problematik rundt sandhedsforståelsen. Denne udførelse vil efter min vurdering blive større og større.

Den gamle måde at løse dette praktiske problem på, er det som kaldes menighedstugt²⁹. Dette er på sin vis muligt at få til at fungere, men i praksis står vi i mod demokrati og mangefold. «Hvem sagde at jeg ikke kunne have Swami Janakananda som min guru når jeg er kristen?». Det er også i udgangspunktet problematisk at drive menighedstugt i et sektoriseret samfund og menighedsliv³⁰. Ingen har egentlig kontrol over hvad folk laver hjemme.

Jeg mener at Saddleback menigheden har fundet en rimelig løsning på dette problem. De har nemlig en primær forskel mellem forsamling/skaren og medlemmer.³¹ For at blive et medlem af menigheden, bliver du nødt til at gå igennem et medlemskursus. I dette kursus gennemgås alt hvad som for "gamle" kristne er selvskrivet. Kurset bliver afsluttet med en test der sikrer at alle deltagere har forstået. Hvorefter der underskrives en medlemspagt.³²

Alt for mange menigheder behandler problemerne når de er problemer, hvorfor ikke forbygge som Saddleback gør det?³³ Er dette for meget at kræve af kommende medlemmer? Warren siger "hvis det kræves lite for å bli medlem, skal man heller ikke vente seg mye av medlemmerne senere."³⁴

Videre er Saddleback meget optaget af at medlemmerne stadig er i åndelig vækst.³⁵ På samme måde som medlemsklasserne, har Saddleback også forskellige overgivelse/indvielses klasser. Som medlem af Saddleback bevæger du dig hele tiden mod midten af "cirklen"³⁶, ved at være i små klasser med afslutnings tester og underskrivning af ny indvielses pagt. På nogen etablerede kristne virker dette afskrækkende, fordi privatsektoren og kirkesektoren flyder sammen. Jeg har den opfattelse at dette er en nødvendighed, hvis vi skal sikre at menigheden gå i samme retning når det glæder sandheds spørgsmålet med stort S.

På denne strategi gør samtidig at menigheden ikke kommer til at stå som ydre autoritet, da man selv som person underskriver. Nægter du at skrive under, er det fint, men da bliver du nødt til at finde at andet fællesskab. Der er de færreste der vil hævde at et organiseret fællesskab godt kan eksistere uden fælles vedtægter og etiske normer.³⁷

En anden grundlæggende ting omkring autoritet har Saddleback og Willow Creek vist os. Langtids- tjeneste har en direkte indflydelse på muligheden for vækst. Dvs. at autoritet opbygges igennem tillid. Autoritet er ikke noget du får givet, men det er noget du gør dig fortjent til.³⁸ Det samme siger også ungdomsledere i Storsalen Oslo Knut Tveitereid. Han

²⁹ Menighedstugt: «at hvis en medlem af menigheden kommer i uføre (frafaldende) skal menighedens ældste/menighedsråd gå to og to til ham og formane ham/hende om sin(e) fejl, høre personen ikke på det, skal vedkommende ekskluderes af menigheden.

³⁰ Sektorkirken bliver omtalt yderlig i afsnit 3.3.1.

³¹ **Warren;1999;s44**

Rick Warren bruger også 1 Kor 5;9-12 til at understrege at der faktisk er forskel på medlemmer "en Kristi broder" og skaren.

³² **Warren;1999;s243**

³³ Samboerskab og homofili er dagens problemer i menigheden, men i fremtiden vil det være; hvorvidt vi som kristen kan få lavet plastikoperationer?

Problematik: Vi er skabt af Gud. Hvis man lider af psykisk mindreværd pga. man har for "små" bryster/muskler en sygdom, som kan helbredes ved en plastik operation. Kan man gå til forbøn for større bryster eller muskler, hvis man realt har et psykisk mindreværd, og hvordan skal man bede?

³⁴ **Warren;1999;s242**

³⁵ Hvem er ikke optaget af åndelig vækst? De fleste menigheder vil påstå de er optaget af åndelig vækst, men hvordan kontrollere man om folk er i en realt vækst? Tit ofte bliver åndelig vækst noget som bliver forkyndt fra en talerstol, men bliver glemt igen 24 timer efter af tilhørende.

³⁶ De fem cirkel-ringe udefra og ind; 5. Samfundet, 4. Skare, 3. Menighed, 2. Indviet, 1. Kernen.

³⁷ Ingen autoriteter bestemmer over dig, kun din underskrivet.

³⁸ Sammenhængende tjeneste i længere tid af stab såvel som hovedpastorer: Warren og Hybels.

mener klart at autoritet er noget du som ungdomsledere må gøre dig fortjent til, og sandhed med stor S kommer med den større grad af fællesskabsfølelsen.³⁹

Han opsummerer det i følgende proces:

1. Etablere et fællesskab.	1. Belong.
2. Etablere sandheden i fællesskabet.	2. Believe.
3. Etablere en tærskel ind i fællesskabet.	3. Behave.

Knut Tveitereid understøtter det samme som Warren, ejerskab og tillid er alt afgørende når vi skal formilde Sandhed i et totalt individualistisk samfund.

3.2. **Menigheden skal tage hele livet for alvor.**

Det postmoderne menneske er optaget af det hele menneske ånd, sjæl og legeme. Det interessante er at flere undersøgelser viser at grunden til at folk forlader menigheden er ikke fordi de mister troen på Jesus, men fordi de ikke mener at kirken er livs-relevant for dagligdagen.⁴⁰ Dette fortæller os af menigheden skal tage hele mennesket seriøst!

Da Wesley brødrene startede metodist kirken, var de meget optaget af det vi i dag kalder humanitært arbejde. Det samme var William Booth, da han brød med metodistkirken og startede Frelser arméen 100år efter. Begge kirkesamfund kan lære os noget i dag. De vægtlagde det hele menneske i sin tid. De satte fokus på hjælpearbejde og næstekærlighed, ikke bare forkynde evangeliet med ord, men også i gerninger. Den kristne kirke må tage skridtet videre. I dag er skilsmissen et af de største problemer i Skandinavien. Familier bliver splittet og børn må "skifte" familie. Flere menigheder burde bevist køre ægteskabs kursus. I stedet for at ansætte en præst mere, burde der ansættes en ægteskabsrådgiver.

I Saddleback området viste det sig at der var mangel på kursus til nybagte forældre i pottetræning.⁴¹ Menigheden to konsekvens af det og startede kursus i pottetræning. Dette førte til at mange blev frelst gennem denne kontakt. Da en gruppe unge baptister skulle starte et ungdomsarbejde i KBH, undersøgte de pulsen. Svaret var "vi har brug for et sikkert sted og holde fester"⁴². De startede et diskotek hvor de lokale unge kunne komme og invitere til deres fester og på deres præmisser. Dørvagterne, Bartenderen og DJ var kristen, men ellers var der ingen traditionel forkyndelse af Kristi evangelium. Er dette spil af tid og penge? Måske, men fakta er, at der i dag eksisterer en ungdomsmenighed ved navn Liquid Church, hvor en del af medlemmerne er blevet vundet for Kristus gennem de relationer de fik til de kristne dørvagter, Bartendere og DJ's.

Både Malm og Warren understøtter at det ikke er teologien i sig selv, der er vigtig, men hvordan den fungerer.⁴³ Magnus Malm udtrykker det sådan "Bøgerne kan aldrig erstatte erfaringerne"⁴⁴, han mener at kirken gjorde en fejl da den hoppede med på den modernistiske bølge og skulle beskrive teologien videnskabeligt. Han har ret mener jeg, og menigheder bør indse at dette ikke er det folk søger mere funktionalitet og praktisk teologi.⁴⁵ Warren

³⁹ **Tveitereid;Artikel;37ff**

⁴⁰ Kirken skal på alle mulige måder formidle budskabet så kirkebesøgende føler det som praktisk og anvendelig i deres hverdag.

⁴¹ **Warren;1999;s172**

⁴² **Østergaard (se litteraturliste).**

⁴³ Teologi og det praktisk kristenliv er to sider af samme sag.

⁴⁴ **Malm;2001s180**

⁴⁵ Dette gælder også forkyndelsen, nøgleordet her er Relevant prædikener. Folk er ikke interesseret i græske ord og teologi, de er interesseret i det som fungerer. **Warren;1999**

Af samme grund tror jeg at den Karismatiske vækkelse passer bedre i det postmoderne samfund, da karismatikeren er optaget af hvordan det fungerer. Og han danner sin teologi ud fra praksis. **Schwarz;1999;s6-7** Det holder ikke og snakke om "svævende" teologi. Men livsnære emner skal belyses med bibelen og personlige vidnesbyrd sådan at det bliver jordnært. Fx på emner; Overgangs faser i livet, ægte kærlighed, børneopdagelse, hvordan få succes i livet, takle modgang, økonomi, osv.

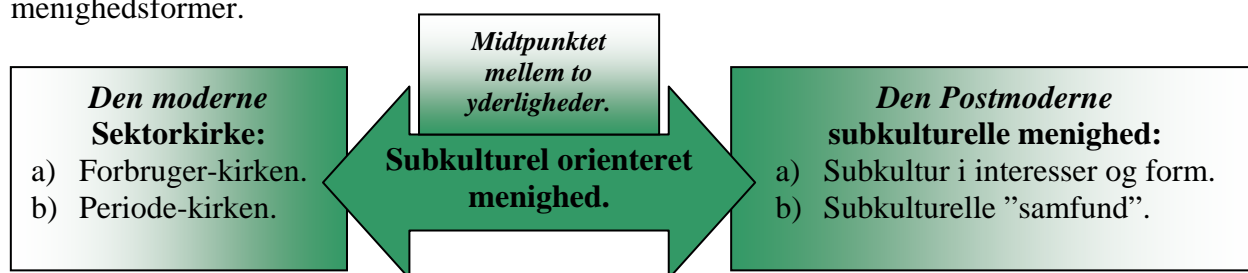
understreger det med at citere D. L. Moody ”bibelen ble ikke gitt oss for å øke vår kunnskap, men for å forvandle våre liv”.⁴⁶ Warren har gjort det til en dyd at undervise kirkefremmede i teologi, uden at fortælle at det handler om teologi eller bruge teologiske termer.

3.3. En subkultur eller sektor.

3.3.1. Subkulturer frem for sektorkirken.

I det moderne samfund er vi blevet vant til at alt deles op i sektorer. Er du syg ringer du til doktoren. Trænger du til motion gå du til fitnesscenteret. Har du et åndeligt behov går du i kirke.⁴⁷ Både frimenigheder og statskirken er blevet en sektor for vise behov mellem alle de andre sektorer som tager sig af andre behov.

Mener vi virkelig som kristne at Bibelen og kristenlivet⁴⁸ i sin helhed er svaret, kan menigheden ikke bare være en sektor, men være et ”organ” som ser hele mennesket. Nedenstående figur er mit forsøg på at beskrive yderlighederne når det gælder menighedsformer.

3.3.1.1. Sektorkirken

Sektorkirken er den traditionelle kirke som vi både finder i statskirke og frikirke miljøet. Disse menigheder er gerne etableret før 60-tallet og har ikke fulgt med tidens udvikling. Sektorkirken er en af de mange sektorer, et typisk moderne menneske benytter. Menigheden er for mange blevet til en bygning, og forbindes med ritualer og bestemte former. Sektorkirken kommer i to varianter.

- a) **Forbruger-kirken** er den kirke du går til når du har et behov, som du mener kirken kan løse. Det kan være barnevelsignelse, barnedåb, konfirmation, bryllup, sjælesorg, osv. Mange statskirker/folkekirker fungerer sådan. Men frikirkerne har meget af det samme. Det vigtigste i mange frikirkemiljøer er *Søndagsgudstjeneste* og ubevist måler man ”kristenhed” på hvor ofte du går til en søndagsgudstjeneste. Det postmoderne menneske passer ikke ind i denne forsamling, fordi det virker overfladisk. «En samling hvor folk sidder og ser hinanden i nakken, og smiler ”sødt” til hinanden, og egentlig ikke kender hinanden, bliver en plat parodi på et fællesskab».⁴⁹ Den postmoderne er optaget af venner, frem for familie, derved er det mere nærliggende at søge efter en menighed som understreger nære fællesskaber.⁵⁰
- b) **Periode-kirken**, kan vi også kalde event eller aktivitets kirken. Denne menighed er optaget af at holde en masse events, aktiviteter og arrangementer som tiltrækker folk. Kirken skaber dermed en masse forskellige sektorer, som man kan gå på. Underholdnings

---

I sidste ende handler det om at man som menighed bliver behovs orienteret på samfundets præmisser i stedet for hvad man som personlighed gerne vil have. Rick Warren kalder det at gå fra at være en egoistisk til at blive en tjener.

⁴⁶ Warran;1999;s177-178.

⁴⁷ Folkekirken er i Danmark blevet en sektor for det romantiske bryllup, den fine barnedåb og konfirmationen.

⁴⁸ Et bedre ord for «kristendom», Vårt Land

⁴⁹ Sweet;2000;s110

⁵⁰ Familien har svigtet den postmoderne og vennerne står tilbage. I Sektorkirker er det en dyd at få sin familie til at fungere og samtidig er det en privatsag, og det primære fællesskab bliver den private familie.

værdien er gerne vægtlagt. Denne kirke er præget af få ledere som arrangerer det hele. Jeg kalder den periode kirken fordi, der i denne kirke primært vil bestå af periodedeltager.⁵¹ Idealet for en kristen i denne menighed er at være en trofast ”aktivist”. Jo mere du er aktiv i de forskellige events jo bedre. Periode kirken mister tit fokus på personlige relationer og nære fællesskaber. Da tjenesten bliver værdsat frem for fællesskabet. Et nøglesætning her er; «trofasthed bliver målt på aktivitets niveauet».

3.3.1.2. En kritik af Sektorkirken

Sektorkirken møder en mur i mødet med postmodernismen. Mest alt fordi den virker overfladisk på det postmoderne menneske. Undervisningsformen som er ”envejs” vil også virke autoritær. «Hvorfor skal jeg tro på noget en præst står og siger når jeg ikke engang kender ham?» Sektorkirken har efter sin tradition et stort skel mellem privatsfæren og kirkesfæren. Familien har ikke noget direkte at gøre med menigheden. Dermed vil det postmoderne menneske enten opfatte det sektoriserede menighedsliv som ikke-autentisk, eller også vil han begynde og leve en af hans mange identiteter, når han er i forbindelse med menigheden.⁵²

Kristne som er i en sektorkirke vil bruge sovepuden som hedder: ”Guds ord vender ikke tomt tilbage”, til at bekræfte hinanden at selvom de ikke fik personlig kontakt med enkelt personer, så skal det nok give resultat. Problemet er at de glemmer at en envejs kommunikation ikke er en garanti for det som bliver sagt, er det som høres.⁵³

3.3.1.3. Den subkulturelle menighed.

Går vi helt til højre i figuren finder vi den subkulturelle menighed. Der er den menighedsform som er mest postmoderne. Men det spænde er at disse menigheder kan blive så postmoderne at de bliver pre-moderne. Men dette vender vi tilbage til.

Den subkulturelle menighed kommer også i to varianter:

- a) **Subkultur i interesser og form.** Denne menighed tager udgangspunkt i en bestemt stil/images og dyrker dette i et miljø som er ”begrænset” af interesse og form. Et godt eks. på en sådan menighed er Subchurch I Oslo. Denne menighed fungerer godt i et postmoderne samfund fordi den tager udgangs punkt i en bestemt subkultur. Ulempen er at den langt fra favner alle, men til gengæld er den ekspert på sin egen målgruppe. Et andet eks. vil være Øresunds menigheden i KBH. Grunden til den hurtige fremgang er at den tager udgangspunkt i en bestemt målgruppe. De nyfrelste elever eller Jesus-søgende ungdom mødes hver søndag eftermiddag til ungdommelig lovsang, en kort dagliglivs relevant tale. Hvorefter menigheden går i grupper for at *dele liv*. Denne menighed fungerer fordi den tager højde for subkulturen, fællesskab, og det enkelte individ. Og videre ikke er autoritær i sin forkyndelsesmåde.⁵⁴ God ”gammeldags” omvendelse bliver dermed ikke på *klokkeslæt* men en proces af gradvis erkendelse af Jesus som Herre.⁵⁵
- b) **Subkulturelle ”samfund”.** Denne form har egentlig eksisteret længe. Amish People er en udtryk for dette. En kirke som ser det som sit ansvar og skabe et ”kristent” alternativ for

⁵¹ Bliver aktiviteterne for kedelige gå de andre steder hen.

⁵² Postmodernismen tillader at du kan skifte identitet som det passer dig, og når menigheden ligger op til dette tydelige skel mellem det private og det kirkelige, vil du som postmodernist kunne stortrives i et evt. dobbelt identitets liv, hvem forhindrer mig da i at leve livet som det passer mig hjemme?

At leve et liv som er ikke-autentisk er langt fra et ideal for den postmoderne, men at han kan skifte personlighed og væremåde alt efter hvor han er, vil ses på som en styrke. Men dette betyder ikke nødvendigvis at han ikke er autentisk som hel menneske i ånd, sjæl og legeme.

⁵³ ”Troen kommer altså af det, der høres, og det, der høres, kommer i kraft af Kristi ord” Rom 10;17. Dvs. ordret kommer ikke af det som siges men det som høres, og der er tit og ofte stor forskel som det vi siger og det folk forstår/hører.

⁵⁴ Dvs. ikke «jeg har sandheden, i skal mene som jeg for at være gode menneske måden»

⁵⁵ Jesus Kristus som øverste autoritet.

verdens tilbud, kristne alternativer for højskole, grundskole og arbejdspladser.⁵⁶ Et Subkulturelt samfund bliver derfor tit pietistisk i sin samtid. Jeg har valgt at kalde den Subkulturelle menighedsform for postmoderne fordi;

- Den har skepsis til fremskridtet.
- Mistet troen på verdens autoriteter og har taget sin egen styring i menighedens samfund.
- Sandheden er blevet subjektiv set i forhold til resten af verden (Fælles Subjektiv sandhed i lokal menigheden).
- Livet som leves i dagligdagen, stemmer overens med menighedslivet, → optaget af det hele menneske.
- Lokal menigheden udgør en subkultur, i fællesskab og kristenlivs-opfattelse.

Det som ikke tages højde for i denne sammenligning i det Subkulturelle "samfund" med postmodernismen er;

- Images. (findes i nogle Subkulturelle "samfund")
- Materialismen. (-//-)
- Værdien tolerance.

Som før nævnt ser vi nu at postmodernismen kan i kristen form til sidst blive pre-moderne. I denne lille analyse ser vi grunden til at Ringenes Herre er blevet så populær, ikke bare skyldes det gode filmeffekter, men også at den fremstiller et pre-moderne syn, som tiltaler den postmoderne generation.⁵⁷

Du kan nemmere forene det postmoderne og det pre-moderne, kontra at sammensmelte dem med det moderne.

3.3.1.4. *En kritik af Den subkulturelle menighed.*

Mange vil anklage den Subkulturelle menighed i interesser og form, fordi den ikke tager højde for at menigheder skal være bestående af mange forskellige legemer på et legeme. Men spørgsmålet i denne sammenhæng er, om det kan lade sig gøre at være en menighed for alle? Vi finder ikke én menighed på hele jorden, som er en menighed for alle typer mennesker. Hvad betyder det? Skal vi da bare lave masser af Subkulturelle menigheder, da det er det som umiddelbart virker i mødet med postmodernismen? Eller skal idealet om menighed for alle være noget, vi som menighed stræber efter, selvom vi godt ved, at det aldrig kan blive fuldstændig virkelighed. Et andet spørgsmål vi også er nødt til at stille os i mangfoldig debatten i menigheden; er synet på den *universelle kirke*. Er det bare den universelle kirke som skal favne alle typer mennesker, eller er det et ideal, som hver lokal menighed skal have? Spørgsmålene er mange, og vi argumenterer forskelligt ud fra Bibelen. Men som postmoderne kristen vil jeg se på hvad som fungerer – praktisk teologi. Og hvis sub-church, Øresunds kirken, ungdomskirker, natkirker, cellebaserede fællesskaber, Taize-inspirerede fællesskaber, Thomas-messer, Rock-gudstjenester og andre subkulturelle menigheder, som rækker ud i f.eks. hiphop og techno-miljøet, osv. fungerer sådan; *at de får mennesker til at følge Jesus, at det giver følger i evigheden*, vil jeg velsigne det i Jesu navn!

Personlig er jeg for at hver lokal menighed skal tilstræbe sig mangfoldet, men i praksis må jeg erkende at størrelsen på lokal menigheden tit og ofte begrænser mulighed for mangefold. I afsnit 3.3.2 skal vi se eksempler på menigheder som tilstræber sig mangfoldet, men stadig tager højde for subkulturer.

Hybels er blevet spurgt af mange, hvorfor de ikke har startet kristne friskoler op, han svarede hver gang; Willow Creek har hverken følt et kald til det eller ser et behov for det.⁵⁸

⁵⁶ Flere andre kirkesamfund har startede friskoler af samme grund.

⁵⁷ Grunden til at der er flere danskere som bliver muslimerne, end der bliver kristne, er efter min vurdering en længsel efter det pre-moderne. Et fast holdepunkt i en verden hvor alt skrider.

⁵⁸ Hybels;2003;s46

Deres syn er at de ikke vil påvirke verden via enkelte individer. I debatten om friskoler og hvorvidt vi skal lave Subkulturelle ”samfund” i menighedsform er jeg absolut imod. Jeg har set for mange kristne som er blevet så ”nulret” ind i en kristen subkultur, at de dårlig ved hvordan man skal opføre sig, når de er ”ude” i verden. Hvis vi skal være et lys i verden, er vi nødt til at være en del af den.⁵⁹

3.3.2. Subkulturel orienteret menighed (se figur).

Jeg tror at grunden til at menigheder som Willow Creek og Saddleback fungerer så godt er, at de netop er en menighed som består af små subkulturer. Willow Creek har de såkaldte *tjeneste* grupper. Her mødes folk med samme talenter for at gøre tjeneste for andre i fællesskab.

Vi finder samme små subkulturer i Saddleback ved deres *interesse* grupper. Disse består af små eller større grupper af mennesket som har samme interesse.⁶⁰

Da lederen af verdens største kirke David Yonggi Cho, fortalt verden at nøglen til vækst er cellegrupper, og den colombianske pastor Cesar Castellanos fornyede celle-tanken med G12-strategien, fik det positive følger i mange andre menigheder. Fx bibeholdt Kensington Temple i London deres vækst, som kom med den internationale befolkningstilflytning på 80-tallet, ved at adoptere G12-strategien.⁶¹ (se evt. afsnit 2.3. for flere årstal).

Christian A. Schwarz kom også frem til det samme efter hans altomfattende kirkeundersøgelse. Et af de 8 tegn på kvalitet som gav vækst var ”livsnære grupper”⁶².

Den anglikanske menighed Holy Trinity Brompton i London har formildet samme princip da den fremstillede Alpha for ca. 10 år siden. Undervisning/discipel gøre i menighedssammenhæng blev ikke på samme måde autoritært ved at præsten stod højt hævet på talerstolen, men undervisningen blev sat i en kontekst der gjorde stilen mere afslappet, da fællesskabet blev mere intimt (spiser sammen). Samtidig gav oplægget rum for tvivl, spørgsmål og dialog, som igen er nøgleord når vi snakker postmodernismen.

Det interessante er at denne vækst via små grupper og intime fællesskaber slår igennem i vesten fra starten af 90’erne og ud over. Hvorfor det? Jeg tro det hænger sammen med at er postmodernismens fremvækst, for alvor starter på dette tidspunkt (ved Berlin murens fald 1989). For mig er dette et vidnesbyrd om, at Gud til en hver tid og generation sender konger og præster for sin tid.⁶³

For at være en Subkulturel orienteret menighed bliver du nødt til at have små-grupper.⁶⁴

⁵⁹”Man tænder heller ikke et lys og sætter det under en skæppe, men i en stage, så det lyser for alle i huset. Således skal jeres lys skinne for mennesker, så de ser jeres gode gerninger og priser jeres fader, som er i himlene”. Matt 5;15-16 og ”Ingen tænder et lys og sætter det ned i kælderen eller ind under en skæppe; man sætter det i en stage, så de, der kommer ind, kan se lyset”. og Luk 11;33.

At være salt i verden er ikke kun for evangelisterne, jeg tro at missionsbefalingen er for alle kristne. Jeg vil gå ud og forkynde det glade budskab om nødvendig bruge ord!

⁶⁰ Det kan være golf, dekopas, biler, osv. (Fællesskab er nøgleordet her).

⁶¹ <http://bki.net/bkinytt/bki303.pdf> - side 3 [dato 7/12-03]

⁶² Schwarz;1996;s32

⁶³ David som bibelsk forbillede, at præst/konge for sin tid/slægtled/generation; ”Så afsatte Gud ham og oprejste David til konge over dem. Om ham vidnede Gud og sagde: »Jeg har fundet David, søn af Isaj, en mand efter mit hjerte; han skal udføre alt det, jeg vil.«” ApG 13;22 og videre ”For da David havde tjent sit slægtled (generation), sov han hen efter Guds vilje...”v36

⁶⁴ Det som jeg vil kalde små subkulturer.

4.0. KORT OPSUMMERING OG KONKLUSION

Vi som kristne sidder på den objektive sandhed, dette er i kollation med det postmoderne, som har mistet troen på den store metaforfælling. Yderlig har mistilliden til autoritet, gjort at kirken på ingen måde skal eller kan virke autoritær overfor den postmoderne.

Erkendelsen af Jesus som Herre må derfor ske gradvist, og menigheds strukturen må ligges op til at tilhører/medlemmer går igennem denne proces tilknyttet vejledning. Her brugte jeg Saddleback som eks.

En postmoderne menighed må tage hele mennesket for alvor. Det er derfor vigtig at man som menighed kender pulsen i området, sådan at man kan være det lys som Kristus har sat os til at være. Vi så som eks. at Liquid Church i KBH og Saddleback havde fået menighedstilslutning ved et arbejde som ikke direkte var forkyndende i ”ord”.

Menigheden er ikke til for teologiens skyld, men for at vise verden værdien, håbet og lykken i et kristenliv. Den postmoderne er ikke interesseret i hvor meget græsk du kan, men om den tro du repræsenterer fungerer.

Videre kan vi konkludere at en menighed i mødet med postmodernismen bliver nødt til at have et forum hvor;

- det enkelte individ bliver set,
- og hvor der er mulighed for intimt fællesskab,
- mulighed for meningsudveksling, og samtidig accept og respekt af dig som menneske i en kærlighedsrelation,
- er plads til spørgsmål, dialog og tvivl.

LITTERATURLISTE

- Bibelen;DK;1996. «*Den hellige Skrifts kanoniske Bøker*». Det Danske Bibelselskab 1996. Standardudgaven 1. udgave. 9 oplag.
- Cook, David: «*Tro på Avveier*», Lunde Forlag 1999, s18-52,53-77og 147-163.
- Forlæsninger: "Gud & Generasjonene" Ansgar Teologiske Høyskole 2. dec 2003.
- Hybels, Bill. «*Modig lederskap*». Oversat av Dagny Holm. Norsk utgave Luther Forlag 2003. Utgitt i samarbeide med Willow Creek Norge.
- Hybels, Bill & Lynne. «*Levende kirke*». Historien om Willow Creek. Oversatt av Oddvar Nilsen. Norge Luther Forlag, Oslo 1997.
- Malm, Magnus «*Fodspor i glastrappen*». Oversættelse til dansk ved Leif E. Kristensen. DK Forlaget Boedal 2001.
- Schwarz, Christian A. «*Naturlig kirkevekst*». Åtte kvaliteter ved sunne menigheter.. Overseettelse Anne Karin Rolfsen. Norsk utgave: K-vekst 1998.
- Schwarz, Christian A. «*Å erfare Gud –en trefoldig kunst*». Frigjørende kraft fra en treenig tro. Overseettelse Anne Karin og Ommund Rolfsen. Norsk utgave: K-vekst 1999.
- Sweet, Leonard. «*Postmodern pilgrims*». Published by Broadman & Holman Publishers, Nashville, Tennessee 2000.
- Tveitereid, Knut. Artikel " En Fjortis går aldri alene" – om ungdom og sandhet. (udleveret i klassen).
- Warren, Rick. Til norsk ved Oddvar Nilsen. «*Målrettet menighet*». Rex * Filadelfiaforlaget AS 2 opplag 1999.
- Winje, Geir. «*Fra Bønn til Magi*». Nye religioner og menneskesyn. Høyskoleforlaget AS 1999.
- Østergaard, Søren. Leder af CUR. Center for Ungdomsstudier og Religionspædagogik. Drejervej 17,3 2400 København NV., Tlf. (+45)35310423.